

Marek Miłkowski, Tomasz Mokrzycki, Rafał Ruta

NOWE STANOWISKA WACHLARZYKOWATYCH (COLEOPTERA: RIPIPHORIDAE) W POLSCE

New localities of Ripiphoridae (Coleoptera) in Poland

ABSTRAKT: W pracy podsumowano dane o występowaniu Ripiphoridae w Polsce, w tym 10 niepublikowanych stanowisk *Metoecus paradoxus* oraz 9 nowych stanowisk *Pelecotoma fennica* wraz z dokładnymi danymi o okolicznościach złowienia. Podano dane dotyczące chrząszczy współwystępujących z *P. fennica*.

SŁOWA KLUCZOWE: Tenebrionoidea, nowe stanowiska, rozmieszczenie, biologia.

ABSTRACT: Data on the occurrence of Ripiphoridae in Poland were summarised. Data include 10 unpublished records of *Metoecus paradoxus* and 9 unpublished records of *Pelecotoma fennica* with precise data on the collecting circumstances, and detailed information on beetles co-occurring with *P. fennica*.

KEY WORDS: Tenebrionoidea, new records, distribution, biology.

Wstęp

Na świecie znanych jest nieco ponad 400 gatunków wachlarzykowatych, w środkowej Europie występuje 6 gatunków, a w Polsce – tylko 3 (Batelka 2007, Lawrence et al. 2010, Kubisz et al. 2014). Dane o występowaniu w Polsce gatunków z rodzaju *Macrosiagon* Hentz należy uznać za błędne (Borowiec i Tarnawski 1983, Burakowski et al. 1987, Batelka 2007). Chrząszcze te należą do rzadko obserwowanych, co wynika z krótkiego życia imagines, a w przypadku części gatunków – także skrytego trybu życia bezskrzydłych samic.

Wszystkie gatunki Ripiphoridae, których cykle rozwojowe poznano, są parazytoidami o skomplikowanych cyklach rozwojowych.

Żywicielami podrodziny Pelecotominae są drewnożerne larwy chrząszczy, żywicielami Ripidiinae są karaczany, zaś Ripiphorinae – różne błonkówki z grupy żądłówek Aculeata (Lawrence et al. 2010).

Ponieważ wachlarzykowate spotyka się rzadko, a dodatkowo charakteryzują się bardzo interesującą biologią, od dawna przyciągały one uwagę przyrodników. Fakt, że w miejscu występowania wachlarzykowate można czasem obserwować w dużej liczbie sprawił, że dość wcześnie opublikowano dokładne opisy okoliczności pojawu (np. Pfeil 1860), a w późniejszych latach prowadzono w Europie drobniogowe obserwacje nad biologią tej grupy (Besuchet 1956, Švácha 1994).